

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D. a soudců JUDr. Petra Černého, Ph.D. a Mgr. Václava Trajera v právní věci **žalobce: „Air Filters F“ s.r.o.**, sídlem Štětí, Nové náměstí 745, IČ 28670094, proti **žalovanému: Finanční úřad pro Ústecký kraj**, územní pracoviště v Litoměřicích, Masarykova 2000, v řízení o žalobě proti sdělení žalovaného ze dne 30.9.2013, č.j. 1823376/13/2507-24802-506949,

t a k t o :

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou ve znění jejího doplnění ze dne 22.8.2014 domáhal zrušení sdělení žalovaného ze dne 30.9.2013, č.j. 1823376/13/2507-24802-506949, kterým bylo k žádosti žalobce ze dne 5.9.2013 o vyplacení úroků z prodlení za opožděné uhrazení nadměrného odpočtu DPH za období srpna roku 2012 a listopadu 2012 podle § 254 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), žalobci sděleno, že požadované úroky mu nenáleží.

S ohledem na obsah žaloby je zřejmé, že žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jakožto správního orgánu, což znamená, že se v tomto případě jedná o řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle ustanovení § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).

Při posuzování žaloby proti rozhodnutí správního orgánu soud nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Nezbytnou podmínkou v řízení o této žalobě je předchozí vyčerpání řádných opravných prostředků, které jsou účastníkovi správního řízení k dispozici ve správním řízení. Uvedená podmínka vychází z celkové koncepce správního soudnictví v České republice, která je založena na subsidiaritě ochrany veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob ve správním soudnictví oproti ochraně, která je těmto právům poskytována v rámci veřejné správy. Před použitím některé z žalob ve správním soudnictví je

tedy nutné **vždy vyčerpat** řádné opravné prostředky či jiné procesní prostředky nápravy, které jsou k dispozici v řízení před správním orgánem. Tato zásada je v obecné rovině vyjádřena v ustanovení § 5 s.ř.s., podle kterého platí, že nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon. Obecně stanovený důvod nepřipustnosti návrhu v ustanovení § 5 s.ř.s. dále rozvádí ustanovení § 68 písm. a) s.ř.s., podle kterého je žaloba nepřipustná tehdy, pokud žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného. Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, je-li podle tohoto zákona nepřipustný.

Z příloh, které žalobce soudu zaslal společně s doplněním žaloby soud zjistil, že žalobce požádal žádostí ze dne 5.9.2012 o vyplacení úroku z prodlení podle § 155 odst. 5 daňového řádu a úroku z neoprávněného jednání správce daně (žalovaného) podle § 254 daňového řádu pro obě shora uvedená zdaňovací období. Na tuto žádost reagoval žalovaný žalobou napadeným sdělením ze dne 30.9.2013 ve kterém po obsáhlé argumentaci uvedl, že požadovaný úrok z prodlení žalobci nenáleží, neboť nebyly splněny podmínky ustanovení § 254 odst. 1 daňového řádu ani nemá žádný nárok na úrok z prodlení pro opožděnou úhradu nadměrného odpočtu DPH. Žalobce na uvedené sdělení reagoval stížností na postup správce daně ev. č. 585387/14 podle § 261 daňového řádu. K uvedené stížnosti bylo správcem daně sdělením ze dne 14.4.2014 žalobci sděleno, že nebylo zjištěno, že by správce daně zvolil nesprávný postup, a proto je stížnost nedůvodná. S tím se žalobce nespokojil a podle § 261 odst. 6 daňového řádu podal žádost o prošetření způsobu vyřízení stížnosti. Odvolací finanční ředitelství vyrozuměním ze dne 10.7.2014 žalobci sdělilo, že jeho žádost o prošetření způsobu vyřízení stížnosti je nedůvodná. Na to žalobce reagoval podáním předmětné žaloby.

Podle ustanovení § 254 odst. 1 daňového řádu dojde-li ke zrušení, změně nebo prohlášení nicotnosti rozhodnutí o stanovení daně z důvodu nezákonnosti nebo z důvodu nesprávného úředního postupu správce daně, náleží daňovému subjektu úrok z částky, která byla daňovým subjektem uhrazena na základě tohoto rozhodnutí nebo v souvislosti s tímto rozhodnutím, který odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, a to ode dne následujícího po dni splatnosti nesprávně stanovené daně, nebo došlo-li k úhradě nesprávně stanovené daně později, ode dne její úhrady.

Podle ustanovení § 254 odst. 6 proti postupu správce daně podle odstavců 1 až 4 je daňový subjekt oprávněn uplatnit námitku podle § 159; proti rozhodnutí o této námitce se lze odvolat.

Podle ustanovení § 159 odst. 1 až 3 daňového řádu proti úkonu správce daně při placení daní, nejde-li o rozhodnutí, u kterého zákon připouští podání odvolání, může osoba zúčastněná na správě daní uplatnit námitku ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se o úkonu dozvěděla. Námitka se podává u správce daně, který úkon provedl. Správce daně námitku posoudí a rozhodne o ní. Vyhoví-li námitce v plném rozsahu, napadený úkon zruší, a vyhoví-li námitce částečně, napadený úkon změni nebo zjedná nápravu jiným způsobem. Neuzná-li správce daně oprávněnost v námitce uplatňovaných důvodů, námitku rozhodnutím zamítne. Rozhodnutí, kterým je námitce v plném rozsahu vyhověno, se neodůvodňuje.

Žalobce ve svém doplnění žaloby ze dne 22.8.2014 mimo jiné uvedl, že nemohl použít institut námítky, neboť nemohl namítat nesprávnost postupu podle § 254 daňového řádu, když tento vůbec nebyl uplatněn, a proto mu jako jediný prostředek obrany zbývala pouze stížnost podle § 261 daňového řádu. S touto argumentací se soud nemůže ztotožnit.

Soud předně konstatuje, že námítku podle § 254 odst. 6 ve spojení s ustanovením § 159 daňového řádu lze použít proti úkonům správce daně při placení daní včetně postupů vyplývajících z neoprávněného jednání správce daně, pokud úkon správce daně není současně rozhodnutím, proti kterému připouští daňový řád odvolání. V daném případě bylo vydáno sdělení, které odepřelo žalobci požadované vyplacení úroků podle § 254 odst. 1 daňového řádu. Právě vůči tomuto sdělení, které je úkonem správce daně ve vztahu k úrokům z neoprávněného jednání správce daně, lze uplatnit procesní prostředek obrany – námítky. Opravným prostředkem vůči rozhodnutí o námitkách je odvolání. Soud konstatuje, že zde existují dostatečné právní prostředky zakotvené v daňovém řádu, jimiž mohl žalobce názor správce daně zvrátit, avšak žalobce jich nevyužil. Až po rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o námitkách mohl žalobce použít institut správní žaloby. Žalobce však ve věci použil jiný způsob obrany, a to obecnou stížnost podle § 261 daňového řádu. Podle odst. 1 tohoto ustanovení osoba zúčastněná na správě daní má právo podat správci daně stížnost proti nevhodnému chování jeho úředních osob nebo proti postupu tohoto správce daně, neposkytuje-li daňový zákon jiný prostředek ochrany. Ustanovení § 261 odst. 6 věty první daňového řádu stanoví, že má-li stěžovatel za to, že jeho stížnost nebyla řádně vyřízena, může požádat nejbližší nadřízeného správce daně, aby prošetřil způsob vyřízení stížnosti.

Soud se tak ještě zabýval otázkou, zda by bylo možné využít správní žaloby vůči rozhodnutí o stížnosti podle § 261 daňového řádu, resp. proti vyrozumění o prošetření způsobu vyřízení stížnosti. K tomu, aby bylo možno tento úkon napadnout u soudu, a tak se sekundárně domoci i přezkumu odepření úroku z neoprávněného jednání správce daně podle § 254 daňového řádu, muselo by se jednat o rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 65 s.ř.s., proti kterému je možno podat správní žalobu.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu však vyplývá, že soudní ochrana podle § 65 s.ř.s. je vyloučena samotným charakterem stížnosti podle § 261 daňového řádu a způsobem, jakým je o ní rozhodováno. Jejím smyslem je zajištění nápravy vadného postupu kontrolního pracovníka a bezodkladné přijetí nezbytných opatření k nápravě, která mohou mít povahu faktického úkonu. Vyřízení stížnosti se neděje v řízení, ale představuje pouhý postup (srov. rozsudek NSS ze dne 7.11.2013, sp. zn. 9 Aps 4/2013, www.nssoud.cz). Lze tak konstatovat, že sdělení správce daně ze dne 14.4.2014 ani vyrozumění Odvolacího finančního ředitelství ze dne 10.7.2014 nejsou rozhodnutími, která by bylo možno napadnout u soudu žalobou podle § 65 s.ř.s.

Za současného skutkového a právního stavu tak soudu nezbylo nic jiného než vyslovit, že žaloba je ve smyslu ustanovení § 68 písm. a) s.ř.s. nepřípustná, a proto ji soud podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. odmítl, neboť žalobce ve věci nepodal námítky podle § 254 odst. 6 daňového řádu, a tedy nevyčerpal opravné prostředky, což je nutnou podmínkou pro možnost podání správní žaloby. Nutnost vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby ke správnímu soudu přitom opakovaně konstatoval i Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích (např. viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12.5.2005, č.j. 2 Afs 98/2004-65, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 672/2005 a také na www.nssoud.cz).

Z důvodu odmítnutí žaloby současně v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 věty první s.ř.s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

O soudním poplatku soud nerozhodoval, neboť nebyl uhrazen.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 18. února 2015

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová